

Wprowadzenie

Partycypacja jednostki w rzeczywistości społeczno-kulturowej globalizującego się świata to doświadczanie permanentnej zmiany społecznej. Ich jakość oraz dynamika skłaniają do refleksji nad miejscem jednostki w złożonym ob-razie współczesnego świata, bowiem nie pozostaje to bez znaczenia dla kondycji zarówno podmiotu, jak też układu społecznego. Dotychczas obowiązujące schematy i przyjęte prawdy tracą na aktualności i znaczeniu, stając się tym samym źródłem zwątpienia i przyczynkiem do wnikliwej analizy kondycji jednostki partycypującej w „kruchej” teraźniejszości¹. W tym kontekście na szczególną uwagę zasługuje młodzież jako podmiot prospektywnych zmian.

W przekazywanym do rąk czytelników tomie młodzież stała się główną osią narracji w podjętych rozważaniach teoretycznych i dociekaniach badawczych skoncentrowanych wokół dwóch obszarów problemowych: tożsamość współczesnej młodzieży i jej uwarunkowania oraz partycypacja młodzieży w kulturze.

Aktualnie zaobserwować można istnienie „fenomenu młodości w naukach społecznych”². Istota tegoż fenomenu tkwi w specyfice okresu adolescencji, w jego problematyzowaniu ze względu na szczególną rolę zadań rozwojowych dla przebiegu całościowej egzystencji człowieka. Na uwagę zasługuje koncepcja F. Mahlera dotycząca utworzenia odrębnej dyscypliny naukowej zwanej juwentologią, której obiektem zainteresowań byłaby „młodzież rozumiana epistemologicznie jako całość (jest to podejście dialektyczne, systemowe lub holistyczne) i ontologicznie – jako młody człowiek”³. Roman Leppert doszukuje się wzrostu zainteresowania młodzieżą jako obiektem badań naukowych w upadku Wielkich Narracji, który „sprawił, że ideologiczne znaczenie przypisywane młodości utraciło swoją wartość, moc. W świe-

¹ Patrz: A. Melucci, *The Playing Self: Person and Meaning in the Planetary Society*, Cambridge 1996.

² Patrz: M. Oleniacz, *Przeżywanie młodości. Obraz fenomenu w badaniach biograficznych*, Kraków 2005.

³ F. Mahler, *Juwentologia a społeczny rozwój młodzieży*, „Polska Młodzież”, nr 2/1987.

cie określanym jako nieprzejrzysty wzrasta znaczenie rzetelnych diagnoz, sporządzanych ze świadomością wykorzystywanych przesłanek, założeń, formułowanych w określonym miejscu i czasie. Ich rezultaty uprawniają do sporządzania lokalnych (małych) narracji, ograniczonych czasowo i przestrzennie”⁴.

Szerokie możliwości analiz, złożoność oraz różnorodność problematyki dotyczącej młodzieży sprawiają, iż zagadnienia oscylujące wokół specyfiki funkcjonowania młodych mogą stać się przedmiotem wielu przedsięwzięć badawczych oraz teoretycznych rozpraw ujmujących ową tematykę z różnorodnych perspektyw, rzucając tym samym nowe światło na okres adolescencji. Egzemplifikację zainteresowania zagadnieniami juwentologicznymi na podłożu teorii oraz empirii stanowiło m.in. powołanie Zespołu Pedagogiki Młodzieży działającego przy Komitecie Nauk Pedagogicznych Polskiej Akademii Nauk pod przewodnictwem prof. zw. dr hab. Agnieszki Cybal-Michalskiej. Wielu członków zespołu włączyło się w ten ważki dyskurs, zamieszczając swoje artykuły w niniejszym tomie.

Mając na uwadze powyżej przedstawione założenia, przekazujemy do rąk czytelników publikację, która wpisuje się w nurt rozważań nad partycypacją młodzieży w społeczno-kulturowy wymiar zglobalizowanego świata. Publikacja pełni rolę interesującego głosu w dyskusji, jak również stanowi zaproszenie do refleksji nad pytaniem: Młodzież, czyli kto?

Wyrażamy nadzieję, iż podjęty namysł nad współczesną młodzieżą będzie stanowił inspirację do dalszych poszukiwań naukowo-badawczych.

Pragniemy złożyć serdeczne podziękowania na ręce autorów, którzy poprzez wartość poznawczą swoich artykułów włączyli się do merytorycznego dyskursu nad współczesną młodzieżą.

Słowa wdzięczności kierujemy do prof. dr. hab. Romana Lepperta za wnikliwą i życzliwą recenzję, która przyczyniła się do publikacji niniejszej książki w prezentowanym kształcie.

Dziękujemy również władzom Dziekańskim Wydziału Studiów Edukacyjnych Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu za przychyłność w procesie publikacji niniejszego tomu oraz jego sfinansowanie.

⁴ R. Leppert, *Młodzież – świat przeżywany i tożsamość*, Kraków 2010, s. 9.